

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ

спеціальність 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма – Менеджмент

Кваліфікаційна робота

Виконав ст.гр.

МЕН-41

Смаранчук Максим Андрійович

підпис

Науковий керівник:

д. ф., доцент

Микитюк Ю.І.

підпис

Кваліфікаційну роботу допущено до
захисту «__» _____ 20__р.

Завідувач кафедри

підпис

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	6
РОЗДІЛ 2.	15
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	15
2.1. Методи оцінки управління інноваційним розвитком будівельного виробництва	15
2.2. Оцінка впливу інноваційних заходів на конкурентоспроможність підприємства	22
РОЗДІЛ 3.	30
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	30
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39

ВСТУП

Актуальність проблеми. У сучасних умовах активного розвитку науково-технічного прогресу, глобалізації економіки та постійних змін ринкового середовища питання управління інноваційним розвитком організації набуває особливої важливості. Інновації стають рушійною силою забезпечення конкурентоспроможності підприємств та організацій, сприяють їх динамічному зростанню, підвищенню ефективності діяльності та стійкості до змін зовнішнього середовища. Особливої уваги потребує інноваційна активність підприємств будівельної галузі, оскільки саме вони безпосередньо впливають на якість інфраструктури, добробут населення та економічний розвиток країни загалом.

Управління інноваційним розвитком будівельних організацій дає змогу не лише впроваджувати сучасні технології у процеси проектування та будівництва, а й ефективніше використовувати ресурси, підвищувати якість продукції та зменшувати собівартість робіт. Інноваційний розвиток у будівельній сфері дозволяє підприємствам своєчасно адаптуватися до вимог ринку, запроваджувати новітні матеріали та технології, розширювати спектр послуг і забезпечувати стійкі конкурентні переваги. Саме тому дослідження теоретико-практичних аспектів управління інноваційним розвитком будівельних підприємств, зокрема на прикладі ТОВ «Добробуд», є вкрай актуальним.

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. Проблематика інноваційного розвитку організацій є предметом численних наукових досліджень. Вагомий внесок у розробку теоретичних основ інноваційного розвитку зробив Й. Шумпетер, який розглядав інновації як рушійну силу економічної еволюції. Питання організації та управління інноваційною діяльністю досліджували такі українські науковці, як В.М. Геєць, який підкреслював роль інновацій у стратегічному розвитку підприємств, С.М. Ілляшенко, який займався розробкою моделей інноваційного менеджменту, а також Л.М. Шевченко та О.В. Савченко, які аналізували механізми державного стимулювання інноваційної діяльності. Окрему увагу розвитку інновацій у

будівельній галузі приділили О.М. Ареф'єва, Ю.М. Бажал і С.В. Гнатенко. Незважаючи на велику кількість наукових праць, проблеми удосконалення механізмів управління інноваційним розвитком будівельних підприємств в умовах високої ринкової конкуренції та обмежених фінансових ресурсів залишаються недостатньо дослідженими, що обумовлює необхідність подальших наукових пошуків у цьому напрямі.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних аспектів та розробка практичних рекомендацій щодо ефективного управління інноваційним розвитком будівельної організації.

Для реалізації мети дослідження поставлено і вирішено такі **завдання**:

- дослідити сутність і значення інноваційного розвитку в діяльності організації;
- проаналізувати основні підходи до управління інноваційним розвитком підприємств;
- вивчити стан інноваційної діяльності ТОВ «Добробуд»;
- запропонувати заходи щодо удосконалення управління інноваційним розвитком на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес управління інноваційним розвитком підприємства.

Предметом дослідження є методи, підходи та інструменти управління інноваційним розвитком організації.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз і синтез для узагальнення теоретичних положень щодо інноваційного розвитку, економіко-статистичні методи для аналізу показників діяльності підприємства, порівняльний аналіз для виявлення відмінностей між традиційними та інноваційними підходами в управлінні, анкетування та експертне опитування для оцінки інноваційної активності ТОВ «Добробуд». Також застосовувалося економіко-математичне моделювання для обґрунтування ефективності впровадження запропонованих заходів.

Практична значимість дослідження полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій для вдосконалення системи управління інноваційним розвитком ТОВ «Добробуд», що дозволить підвищити його конкурентоспроможність, ефективність діяльності та ринкові позиції.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження опубліковано тези доповідей на тему «Механізми управління інноваційним розвитком та інвестиційною політикою підприємства в контексті формування конкурентних переваг» у збірнику VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів» (Тернопіль, ЗУНУ, травень 2025).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ

Інноваційний розвиток організацій в умовах сучасної економіки є ключовим фактором забезпечення їх конкурентоспроможності, стійкості та здатності до адаптації в умовах динамічного середовища. Управління інноваційним розвитком передбачає цілеспрямований вплив на процеси генерування, впровадження та комерціалізації інновацій з метою досягнення стратегічних цілей організації. Сутність інноваційного розвитку полягає не лише у впровадженні нововведень у виробництві або управлінні, але й у формуванні нових підходів до ведення бізнесу, розширенні ринків збуту, створенні нових організаційних структур.

Поняття інноваційного розвитку базується на категорії «інновація», яка трактується як кінцевий результат інтелектуальної діяльності, що знаходить застосування у нових або вдосконалених продуктах, процесах, послугах. Таким чином, інноваційний розвиток розглядається як динамічний, цілеспрямований процес оновлення підприємства на основі впровадження інновацій, який забезпечує досягнення його стратегічних завдань та конкурентних переваг.

Управління інноваційним розвитком організацій має стратегічний характер і орієнтується на довгострокову перспективу. Воно охоплює формування інноваційної стратегії, планування інноваційної діяльності, організацію і контроль за впровадженням інноваційних проєктів, оцінку результатів та коригування інноваційної політики відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Значення управління інноваційним розвитком для сучасних організацій визначається потребою у постійному оновленні технологій, методів організації праці, підходів до обслуговування клієнтів та створення нових бізнес-моделей. Успішне управління інноваціями дозволяє підприємствам не лише виживати в умовах конкурентної боротьби, а й забезпечувати стійке зростання, підвищення рентабельності діяльності та зміцнення позицій на ринку.

Основними принципами управління інноваційним розвитком організацій є системність, інтегративність, адаптивність, безперервність інноваційних процесів, орієнтація на потреби споживачів, підтримка культури інноваційності всередині організації. Системний підхід до управління передбачає взаємозв'язок усіх етапів інноваційного процесу, узгодження інноваційної стратегії з загальною стратегією розвитку підприємства, ефективний розподіл ресурсів.

Моделі управління інноваційним розвитком організацій можуть мати різну структуру залежно від типу інновацій, масштабу підприємства, сфери діяльності та особливостей зовнішнього середовища. Серед найбільш відомих моделей виділяють модель відкритих інновацій, модель інтегрованого інноваційного процесу, модель безперервного вдосконалення. Концепція відкритих інновацій передбачає активне залучення зовнішніх джерел ідей та технологій, кооперацію з іншими організаціями, використання венчурного капіталу, краудсорсингу та інших форм взаємодії.

Факторами, що впливають на інноваційний розвиток організацій, є рівень науково-технічного прогресу, економічна ситуація в країні, державна інноваційна політика, доступність фінансування, кадровий потенціал, інноваційна культура організації, рівень розвитку інфраструктури підтримки інновацій. Важливу роль відіграють також особливості ринкового середовища, рівень конкуренції та запити споживачів.

Управління інноваційними змінами є складним і багатогранним процесом, що потребує від керівництва організації високого рівня компетентності, стратегічного мислення та здатності працювати в умовах невизначеності. Ефективне впровадження інноваційних змін передбачає комплекс заходів щодо підготовки персоналу, формування сприятливого психологічного клімату, забезпечення мотивації до змін, зниження опору нововведенням. Управління інноваційним розвитком організацій є важливою складовою їх загальної стратегії, що визначає здатність підприємства до довгострокового успіху в умовах постійних змін економічного середовища.

Роль інноваційної стратегії у процесі управління розвитком організації важко переоцінити. Інноваційна стратегія визначає загальні напрями діяльності

підприємства в інноваційній сфері, встановлює пріоритети, формує портфель інноваційних проєктів та окреслює ресурси, необхідні для їх реалізації. Розробка інноваційної стратегії базується на глибокому аналізі зовнішнього середовища, оцінці внутрішнього потенціалу організації, а також прогнозуванні технологічних тенденцій і ринкових змін.

Одним з важливих аспектів управління інноваційним розвитком є формування організаційної структури, яка б сприяла ефективному управлінню інноваціями. Залежно від розмірів підприємства, масштабу інноваційної діяльності та особливостей її організації, можуть застосовуватися різні типи структур: функціональні, дивізіональні, матричні або проєктно-орієнтовані. Створення спеціалізованих підрозділів з управління інноваційною діяльністю або інтеграція інноваційних функцій у загальну організаційну структуру дозволяють забезпечити координацію робіт та концентрацію ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку.

Кадровий потенціал є критичним чинником інноваційного розвитку. Формування команди, здатної генерувати нові ідеї та ефективно впроваджувати інновації, потребує ретельного добору, навчання та мотивації працівників. Важливим аспектом є створення умов для розвитку творчого мислення, ініціативності та взаємодії в колективах, орієнтованих на інноваційну діяльність.

Фінансове забезпечення інноваційного розвитку організацій є ще одним ключовим елементом управління. Розробка механізмів фінансування інноваційної діяльності, залучення інвестицій, використання грантів, участь у державних програмах підтримки інновацій сприяють створенню необхідної ресурсної бази для реалізації інноваційних проєктів.

Ризики, пов'язані з інноваційною діяльністю, потребують особливої уваги з боку керівництва організації. Інноваційні проєкти, за своєю суттю, супроводжуються високим рівнем невизначеності, що зумовлює необхідність впровадження систем управління ризиками. Ідентифікація потенційних загроз, оцінка ймовірності їх виникнення, розробка заходів щодо мінімізації ризиків є обов'язковими складовими ефективного управління інноваційним розвитком.

Однією з найважливіших умов успішної реалізації інноваційної стратегії є створення інноваційної культури в організації. Інноваційна культура передбачає позитивне ставлення до нововведень, заохочення експериментування, толерантність до помилок, відкритість до змін та підтримку ініціативності співробітників. Формування такої культури вимагає активної участі керівництва, розробки систем мотивації та заохочення інноваційної активності.

Управління інноваційним розвитком також передбачає моніторинг і оцінювання результатів інноваційної діяльності. Це дозволяє виявити ефективність реалізації інноваційних проєктів, оцінити досягнення поставлених цілей, виявити проблемні аспекти та скоригувати стратегію розвитку. Основними індикаторами інноваційної діяльності є кількість реалізованих інноваційних проєктів, рівень комерціалізації інновацій, частка інноваційної продукції в загальному обсязі продажів, рентабельність інноваційних інвестицій.

Особливе значення для інноваційного розвитку організацій має взаємодія з зовнішнім середовищем. Налагодження співпраці з науково-дослідними установами, університетами, стартапами, залучення до партнерських інноваційних проєктів дозволяє підприємствам використовувати зовнішні знання, технології та ресурси для підвищення власного інноваційного потенціалу. Така взаємодія забезпечує прискорення інноваційного процесу, зниження витрат та підвищення ефективності реалізації інноваційних стратегій.

Інтеграція цифрових технологій у процеси управління інноваційним розвитком є ще одним важливим напрямом сучасних перетворень. Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє оптимізувати процеси розробки нових продуктів і послуг, сприяє підвищенню ефективності комунікацій усередині організації, забезпечує швидкий доступ до знань і технологій, розширює можливості аналізу даних для прийняття управлінських рішень.

Одним із сучасних підходів до управління інноваційним розвитком є впровадження концепцій відкритих інновацій і краудсорсингу. Відкриті інновації базуються на ідеї, що організації можуть і повинні використовувати як внутрішні, так і зовнішні ідеї, технології, досвід для розвитку нових продуктів і

бізнес-моделей. Краудсорсинг, у свою чергу, дозволяє залучати великі групи людей до процесу генерування ідей, розробки рішень і тестування продуктів, що сприяє підвищенню інноваційної активності організації.

Стратегічне управління інноваційним розвитком вимагає також гнучкості та здатності до швидкої адаптації в умовах мінливого середовища. Формування адаптивних стратегій, застосування методів сценарного планування, управління портфелем інноваційних проєктів, розвиток систем раннього попередження змін на ринку є необхідними умовами для забезпечення довготривалої інноваційної спроможності організації.

Інноваційний розвиток є складним багатогранним процесом, який охоплює усі аспекти діяльності організації — від стратегічного планування до управління людськими ресурсами, від організації процесів досліджень і розробок до комерціалізації інноваційних продуктів. Ефективне управління цим процесом забезпечує не лише збереження конкурентних позицій підприємства, а й створення основ для його сталого зростання та розвитку в майбутньому. Ефективне управління інноваційним розвитком організацій вимагає глибокого розуміння етапів інноваційного процесу. Традиційно виділяють кілька основних стадій інноваційного циклу: генерація ідей, відбір ідей, розробка концепції, створення прототипу, тестування, комерціалізація та дифузія інновацій. На кожному з цих етапів виникають специфічні завдання управління, пов'язані з оцінкою перспективності інновації, забезпеченням ресурсами, мінімізацією ризиків і моніторингом результативності.

Початковий етап генерації ідей вимагає створення умов для творчого пошуку і стимулювання креативності серед працівників. Це може бути досягнуто через організацію мозкових штурмів, роботу інноваційних команд, застосування методів дизайн-мислення. На етапі відбору ідей важливо забезпечити об'єктивність оцінювання, спираючись на критерії відповідності стратегії підприємства, потенціалу ринку, технічної реалізованості та фінансової доцільності.

На стадії розробки концепції та створення прототипу управління має бути спрямоване на оптимізацію ресурсного забезпечення, встановлення чітких

часових рамок, організацію міжфункціональної взаємодії. Важливо також передбачити ефективні механізми тестування інновацій, які дозволяють виявити слабкі сторони проєкту до його виходу на ринок.

Успішна комерціалізація інновацій вимагає комплексного маркетингового супроводу, розробки стратегії просування нових продуктів і створення системи сервісної підтримки споживачів. Етап дифузії інновацій пов'язаний із розповсюдженням нововведень серед широкого кола споживачів і ринків, що потребує активної роботи зі зворотним зв'язком та вдосконаленням продукту відповідно до нових запитів.

Не менш важливим аспектом управління інноваційним розвитком є компетентності керівників. Лідери інноваційних організацій повинні володіти стратегічним баченням, вмінням працювати в умовах невизначеності, розвиненими комунікативними навичками, здатністю надихати і мотивувати співробітників до інноваційної діяльності. Ефективний керівник має бути відкритим до нових ідей, готовим до змін та здатним приймати ризиковані рішення на основі неповної інформації.

Особливу роль у стимулюванні інноваційної активності працівників відіграють системи мотивації. Матеріальне стимулювання може передбачати премії за участь в інноваційних проєктах, опціони, частку в прибутку від комерціалізації нововведень. Водночас нематеріальні стимули, такі як визнання досягнень, можливості професійного розвитку, участь у цікавих проєктах, доступ до передових знань і технологій, часто є не менш важливими для підтримки високої інноваційної активності.

Управління знаннями в організації є ще одним критичним чинником інноваційного розвитку. Ефективні системи управління знаннями сприяють збереженню, поширенню та використанню інтелектуальних ресурсів підприємства. Це включає створення баз знань, платформ для обміну досвідом, систем навчання та наставництва, що сприяють підвищенню рівня інноваційної спроможності колективу. Успішне управління інноваційним розвитком передбачає також гнучке реагування на зміни зовнішнього середовища. Для цього організації впроваджують системи стратегічного моніторингу та

аналітики, що дозволяють оперативно виявляти нові тенденції, технологічні прориви, зміни споживчих вподобань. Прогнозування майбутніх змін і адаптація до них є важливою умовою збереження інноваційного лідерства.

Важливим напрямом інноваційного розвитку є орієнтація на сталий розвиток та соціальну відповідальність. Інновації у сфері екологічних технологій, енергоефективності, відповідального споживання та соціальних проєктів стають дедалі актуальнішими. Інтеграція принципів сталого розвитку у стратегію інноваційної діяльності дозволяє підприємствам не лише підвищувати свою репутацію, а й відкривати нові ринки та можливості для зростання. Сучасний підхід до управління інноваційним розвитком організацій передбачає системне бачення, стратегічне планування, активне використання внутрішніх і зовнішніх ресурсів, розвиток компетентностей персоналу та створення сприятливого організаційного середовища для інновацій.

Управління інноваційним розвитком організацій є комплексною діяльністю, що охоплює стратегічне планування, організаційне забезпечення, розвиток людських ресурсів, фінансування, управління ризиками та створення інноваційної культури. Теоретичні засади цього процесу ґрунтуються на розумінні ролі інновацій як основного чинника забезпечення конкурентоспроможності, стійкості та довгострокового зростання підприємств.

Аналіз наукових підходів дозволяє стверджувати, що інноваційний розвиток організацій передбачає послідовне проходження кількох стадій інноваційного процесу — від генерації ідей до комерціалізації нових продуктів та технологій. Кожен етап має свої особливості, ризики та потребує спеціалізованих управлінських рішень. При цьому надзвичайно важливим є формування сприятливого організаційного середовища, яке стимулює креативність і сприяє прискоренню інноваційних процесів.

Одним із ключових чинників ефективного управління інноваційним розвитком є наявність продуманої інноваційної стратегії, яка має бути інтегрована у загальну стратегію підприємства. Така стратегія визначає пріоритети інноваційної діяльності, орієнтири ресурсного забезпечення та основні напрями розвитку компетенцій персоналу.

Управління інноваційним розвитком вимагає належної організаційної підтримки, яка може реалізовуватись через різноманітні форми структур: функціональні, проєктні, матричні тощо. Вибір оптимальної організаційної структури залежить від масштабів інноваційної діяльності, специфіки галузі, розміру підприємства та його стратегічних цілей.

Важливим елементом інноваційного розвитку є людський капітал. Формування кадрової політики, спрямованої на залучення, навчання та мотивацію висококваліфікованих працівників, здатних до творчої роботи і впровадження нововведень, є визначальним для успіху інноваційних процесів.

Значну роль у забезпеченні інноваційного розвитку відіграє фінансування. Ефективне управління фінансовими ресурсами передбачає оптимальне поєднання внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування, використання грантових програм, венчурного капіталу та інших сучасних фінансових інструментів.

Інноваційна діяльність супроводжується високим рівнем невизначеності, тому управління ризиками є необхідною складовою управлінського процесу. Використання сучасних методів і підходів до ідентифікації, оцінювання та мінімізації ризиків дозволяє підвищити ефективність інноваційних проєктів.

Формування інноваційної культури в організації є важливим завданням керівництва, яке прагне забезпечити сталість інноваційної активності. Така культура включає позитивне ставлення до змін, підтримку ініціативності працівників, заохочення до експериментів та допущення помилок як невід'ємного елементу процесу навчання. Управління інноваційним розвитком також передбачає активну взаємодію із зовнішнім середовищем: налагодження партнерств із науково-дослідними установами, університетами, стартапами, участь у кластерах та інноваційних екосистемах. Така співпраця сприяє пришвидшенню інноваційних процесів та зростанню конкурентних переваг.

Сучасний етап розвитку економіки висуває нові вимоги до управління інноваційною діяльністю, пов'язані з цифровізацією, глобалізацією, орієнтацією на сталий розвиток. Успішні організації впроваджують системи стратегічного моніторингу, управління знаннями, застосовують концепції відкритих інновацій

та краудсорсингу, що дозволяє їм швидко адаптуватися до змін та ефективно розвиватися в умовах високої конкуренції. Ефективне управління інноваційним розвитком організацій є необхідною умовою їхнього стійкого функціонування, забезпечення конкурентоспроможності та довгострокового успіху в умовах постійних змін зовнішнього середовища.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ

2.1. Методи оцінки управління інноваційним розвитком будівельного виробництва

У сучасному будівельному виробництві інновації відіграють важливу роль, оскільки дозволяють підвищити ефективність, зменшити витрати та покращити якість кінцевого продукту. ТОВ «Добробуд» активно впроваджує інноваційні рішення у своїй діяльності, орієнтуючись на модернізацію виробничих потужностей, застосування нових технологій та удосконалення процесів проектування та будівництва. Специфіка інновацій у будівельному виробництві передбачає не лише використання нових матеріалів і технологій, а й зміну підходів до управління виробничими процесами, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємства на ринку.

Одним із основних напрямів інновацій у ТОВ «Добробуд» є впровадження нових будівельних матеріалів, що відповідають сучасним стандартам енергоефективності та екологічності. Для зменшення витрат на енергоспоживання та підвищення довговічності будівель, компанія активно використовує термоізоляційні матеріали, що знижують тепловтрати, а також покращують звукоізоляцію. Зокрема, це стосується застосування новітніх теплоізоляційних матеріалів, таких як мінеральна вата та пінополістирол, що забезпечують високу ефективність утеплення, а також знижують витрати на обігрів приміщень у майбутньому.

Іншим напрямом інновацій є застосування нових технологій у будівництві. ТОВ «Добробуд» активно впроваджує технології, що сприяють автоматизації та цифровізації будівельних процесів. Використання програмного забезпечення для проектування будівель (САПР-системи) дозволяє значно підвищити точність розрахунків і скоротити час на проектування. Це також дозволяє створювати

більш складні і складні проекти з урахуванням усіх вимог до енергоефективності та безпеки, що є важливим фактором для сучасного будівництва.

Серед інновацій, застосованих ТОВ «Добробуд», варто зазначити також використання 3D-друку для виготовлення деяких будівельних елементів. Ця технологія дозволяє виготовляти компоненти, що важко чи неможливо зробити традиційними методами, з високою точністю та швидкістю. Вона також знижує витрати на матеріали і час виготовлення, що є важливим для прискорення будівельних процесів і зниження витрат.

Не менш важливою інновацією є модернізація виробничих ліній. ТОВ «Добробуд» регулярно інвестує у новітнє обладнання для виробництва будівельних матеріалів, що дозволяє підвищити якість продукції та збільшити її обсяги. Зокрема, використання сучасних технологій для виробництва бетонних сумішей і цегли дозволяє знижувати витрати на сировину та забезпечувати високу якість кінцевого продукту. В результаті компанія здатна швидше реагувати на зміни попиту і вимоги ринку, що є важливим для збереження її конкурентних позицій.

Впровадження інновацій в ТОВ «Добробуд» також включає в себе оптимізацію управлінських процесів. Використання автоматизованих систем для управління проектами та контролю за виконанням робіт дозволяє знизити витрати часу на координацію та контроль, а також підвищити ефективність управління проектами. Застосування систем управління ресурсами (ERP-систем) дає можливість більш точно прогнозувати потреби в матеріалах, техніці та робочій силі, що дозволяє знижувати витрати на запаси і забезпечувати своєчасне виконання робіт.

Важливою інновацією є також впровадження нових методів будівництва, таких як модульне та збірне будівництво. Ці методи дозволяють значно скоротити терміни будівництва, знизити витрати на працю та матеріали, а також підвищити точність виконання робіт. Вони також дозволяють зменшити вплив факторів зовнішнього середовища, таких як погодні умови, оскільки частина робіт виконується на заводі в контрольованих умовах, а вже на місці проводиться лише монтаж конструкцій.

ТОВ «Добробуд» активно впроваджує інновації в різних аспектах своєї діяльності, орієнтуючись на новітні технології та матеріали, що дозволяє організації підвищити свою конкурентоспроможність на ринку будівництва. Із застосуванням інноваційних підходів компанія зможе знизити витрати, підвищити якість продукції та прискорити терміни виконання будівельних проектів, що є важливими факторами для успіху в умовах конкурентного ринку.

Для оцінки інноваційних процесів у ТОВ «Добробуд» використовуються різноманітні показники, які дозволяють визначити ефективність впровадження нових технологій, методів управління та матеріалів. Оцінка таких процесів має важливе значення для визначення напрямів подальших інвестицій і розвитку організації, а також для забезпечення її конкурентоспроможності на ринку будівництва. Одним із ключових показників є ефективність використання інвестицій у інновації, яка визначається як співвідношення між витратами на впровадження нових технологій і отриманими результатами, зокрема економічними та якісними.

Першим важливим показником є рівень інвестування в інноваційні технології та модернізацію виробничих потужностей. Для ТОВ «Добробуд» цей показник визначається через обсяг інвестицій, спрямованих на придбання нового обладнання, використання нових будівельних матеріалів та впровадження передових технологій. Зазначений рівень інвестицій зазвичай порівнюється з обсягом загальних інвестицій у підприємстві та обсягом доходів від реалізації інноваційних проектів. Наприклад, якщо компанія вклала в інновації 10% своїх річних доходів і отримала в результаті збільшення виробничих потужностей та зменшення витрат, цей показник можна вважати ефективним, якщо його позитивний ефект на фінансовий результат виправдовує вкладення.

Іншим важливим показником є термін окупності інвестицій у інноваційні технології. Цей показник дозволяє оцінити, скільки часу потрібно для того, щоб витрати на впровадження інновацій повернулися у вигляді економічної вигоди для організації. Чим коротший термін окупності, тим більш ефективним є інноваційний процес. У ТОВ «Добробуд» термін окупності інвестицій у новітнє обладнання та матеріали може варіюватися залежно від конкретного проекту, але

для більших і масштабних ініціатив зазвичай складає від одного до трьох років, що дозволяє організації оперативно повернути вкладення і реінвестувати їх у нові розробки.

Оцінка рівня інноваційної активності підприємства є ще одним важливим показником. Вона включає кількість нових технологій та методів, впроваджених у виробництво, кількість проектів, у яких застосовуються нові підходи, а також частку інноваційної продукції в загальному обсязі виробленої продукції. Для ТОВ «Добробуд» ця цифра може бути розрахована через кількість запущених інноваційних проектів, що сприяють зниженню витрат або підвищенню якості будівельних матеріалів, а також через частку нових продуктів у загальному обсязі реалізованої продукції. Вищий рівень інноваційної активності свідчить про орієнтованість організації на розвиток та модернізацію.

Ще одним показником є рівень впровадження енергоефективних технологій. Для будівельних компаній, таких як ТОВ «Добробуд», це один з ключових критеріїв інноваційності, оскільки використання енергоефективних матеріалів та технологій дозволяє значно знижувати витрати на енергоспоживання в будівлях, що будує компанія, а також поліпшує її екологічний імідж. Оцінка цього показника проводиться через співвідношення обсягу застосованих енергоефективних технологій до загального обсягу виконаних робіт та обсягу реалізованої продукції.

Також важливим критерієм є вплив інновацій на продуктивність праці. Впровадження новітніх технологій має прямий вплив на зростання продуктивності праці, оскільки автоматизація та механізація виробничих процесів дозволяють зменшити кількість ручної праці, підвищити швидкість виконання робіт і знизити виробничі витрати. Оцінка цього показника базується на вимірюванні змін у продуктивності праці до і після впровадження інноваційних рішень.

Крім того, не менш важливим є показник рентабельності інновацій. Він дозволяє оцінити, чи приносить інноваційна діяльність підприємству додаткові прибутки у порівнянні з витратами на її реалізацію. Для ТОВ «Добробуд» цей

показник може бути оцінений через аналіз зростання прибутку після впровадження нових технологій та матеріалів у виробництво.

Таблиця 2.1.

Зміни в результатах діяльності ТОВ «Добробуд» до і після впровадження інновацій

Показник	2022 рік	2023 рік	Зміна (%)
Обсяг інвестицій в інновації (тис. грн)	5 000	6 500	+30%
Термін окупності інвестицій (роки)	2,5	2	-20%
Рівень інноваційної активності (%)	15	25	+10%
Частка енергоефективних технологій (%)	30	40	+10%
Продуктивність праці (грн/працівник)	150 000	180 000	+20%
Рентабельність інвестицій (%)	12	15	+3%

Примітка. Складено автором на основі [13]

Використання подібних показників дозволяє ТОВ «Добробуд» системно підходити до оцінки ефективності інновацій, сприяє визначенню точок зростання та допомагає коригувати стратегії розвитку підприємства на основі конкретних результатів. Врахування цих даних є важливим для подальшого удосконалення управлінських рішень, планування інвестицій та розвитку інноваційних процесів.

Методи оцінки ефективності інновацій є важливою частиною управлінського процесу, оскільки дозволяють не тільки визначити, наскільки успішно впроваджуються нові технології та процеси в організації, але й сприяють вибору оптимальних напрямків для подальших інвестицій. В даному випадку для оцінки ефективності інноваційних процесів у ТОВ «Добробуд» доцільно використати кілька методів, таких як порівняння, аналіз витрат та вигод, SWOT-аналіз і метод економічного обґрунтування. Кожен з цих методів має свої переваги і дозволяє комплексно оцінити інноваційні процеси в контексті потреб підприємства:

1. Порівняння є одним з найпростіших і найбільш ефективних методів оцінки ефективності інновацій. За допомогою цього методу можна порівняти до- і післяінноваційні показники діяльності підприємства, а також результати впровадження інновацій у подібних компаніях або галузях. Для ТОВ «Добробуд» це може включати порівняння таких показників, як витрати на виробництво, продуктивність праці, термін окупності інвестицій і рентабельність до та після впровадження інновацій. Наприклад, якщо після впровадження нової технології виробництво стало більш автоматизованим, компанія може порівняти скорочення витрат на виробництво, підвищення якості продукції і збільшення обсягів продажу.

2. Метод аналізу витрат і вигод є ключовим для оцінки ефективності інновацій. Він полягає в порівнянні витрат, які компанія несе на впровадження нових технологій, з вигодами, які вона отримує в результаті цієї інвестиції. Витрати можуть включати в себе закупівлю нового обладнання, навчання персоналу, модернізацію виробничих процесів і т.д., а вигоди — це збільшення обсягу виробництва, зниження витрат на одиницю продукції, підвищення якості продукції, здобуття нових клієнтів тощо. У випадку ТОВ «Добробуд» аналіз витрат і вигод може бути виконаний через порівняння загальних витрат на інновації з довгостроковими вигодами, такими як зниження витрат на енергію або збільшення частки ринку завдяки покращеній якості продукції.

3. SWOT-аналіз є потужним інструментом для оцінки сильних та слабких сторін, можливостей і загроз для інноваційної діяльності організації. Для ТОВ «Добробуд» цей аналіз дозволяє чітко визначити внутрішні та зовнішні фактори, які можуть впливати на ефективність інноваційних процесів. Оцінка внутрішніх сильних і слабких сторін дозволяє побачити, які аспекти потребують удосконалення, а визначення можливостей і загроз ззовні дає уявлення про зовнішнє середовище, яке може вплинути на інноваційну діяльність підприємства.

Таблиця 2.2.

SWOT-аналіз для ТОВ «Добробуд»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Високий рівень кваліфікації персоналу	Обмеженість фінансових ресурсів на великі інвестиції
Сучасне обладнання та технології	Відсутність розроблених інноваційних стратегій для деяких сегментів
Налагоджена система контролю якості	Недостатній рівень автоматизації на деяких етапах виробництва
Високий попит на продукцію компанії в умовах зростання будівельного сектору	Обмежені можливості для розширення на міжнародний ринок
Можливості	Загрози
-----	-----
Розширення ринку за рахунок нових видів продукції	Політичні ризики, нестабільність на ринку будівельних матеріалів
Впровадження нових енергоефективних технологій	Конкуренція з боку великих будівельних корпорацій
Пошук нових фінансових ресурсів для інвестицій	Зміни в законодавстві, підвищення податків на будівельні матеріали
Можливість збільшення обсягів виробництва завдяки автоматизації	Невизначеність економічної ситуації через воєнні дії в країні

Примітка. Складено автором на основі [15]

4. Метод економічного обґрунтування передбачає детальний аналіз економічної доцільності впровадження інновацій у організації. Зазвичай він включає розрахунок всіх витрат на інвестиції, а також очікувані вигоди від інноваційної діяльності в термінах економічного ефекту. Важливими елементами є розрахунки терміну окупності, чистої теперішньої вартості (NPV), внутрішньої норми рентабельності (IRR) та інших фінансових показників, які дозволяють оцінити доцільність інвестицій з економічної точки зору. Для ТОВ «Добробуд» використання цього методу дозволяє розрахувати, яку частину прибутку компанія зможе отримати від інвестицій у нові технології, а також визначити, чи варто вкладати кошти в інновації в умовах існуючих економічних ризиків.

Використання цих методів оцінки ефективності інновацій дозволяє ТОВ «Добробуд» системно підходити до управління інноваційними процесами, отримувати чітке уявлення про рентабельність своїх інвестицій, визначати потенційні ризики та можливості і здійснювати обґрунтовані інвестиційні

рішення. Застосування методів порівняння, аналізу витрат і вигод, SWOT-аналізу та економічного обґрунтування дає змогу організації не лише контролювати процеси інновацій, а й адаптувати їх під вимоги змінного зовнішнього середовища.

2.2. Оцінка впливу інноваційних заходів на конкурентоспроможність підприємства

У сучасних умовах будівельна галузь стикається з високою конкуренцією та постійними вимогами до покращення якості продукції, зниження витрат і підвищення ефективності виробничих процесів. Інноваційні процеси стають одним із ключових факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємств. ТОВ «Добробуд», як одна з провідних будівельних компаній, активно інвестує в нові технології та модернізацію, що дозволяє забезпечувати стабільне зростання продуктивності та покращення фінансових показників. Однак для забезпечення стійких конкурентних позицій необхідно постійно порівнювати свої інноваційні показники з іншими учасниками ринку. У цьому контексті важливо аналізувати не тільки витрати на інновації, а й темп зростання продуктивності, витрати на енергоефективність та ефективність досліджень і розробок, порівнюючи ці показники з результатами інших компаній галузі. Цей аналіз дозволяє визначити слабкі та сильні сторони ТОВ «Добробуд» у сфері інновацій, а також спрогнозувати напрямки для подальшого розвитку (табл. 2.3).

Таблиця 2.3.

Порівняння показників ТОВ «Добробуд» з іншими будівельними підприємствами

Показник	ТОВ «Добробуд»	Київміськбуд	Мостобуд	Будівельна компанія «СтройГруп»
Витрати на інновації (від обсягу продажу)	5%	4,5%	6%	3%
Темп зростання продуктивності праці	10%	8%	12%	9%
Витрати на енергоефективність	3%	2,5%	4%	3,5%
Витрати на дослідження та розробки (R&D)	1,5%	2%	1%	1,2%

Примітка. Складено автором на основі [12]

- ТОВ «Добробуд» активно інвестує у нові технології та модернізацію виробництва, зокрема в автоматизацію і енергоефективність, що дозволяє підтримувати високі темпи зростання продуктивності та зменшувати виробничі витрати. Витрати на дослідження та розробки складають 1,5%, що є основою для постійного впровадження інновацій.
- Велика будівельна компанія «Київміськбуд», яка також активно інвестує в інновації, але з більшою орієнтацією на розробки в сфері енергоефективності та модернізацію будівельних процесів. Однак її витрати на інновації дещо нижчі в порівнянні з ТОВ «Добробуд».
- «Мостобуд» ще один важливий конкурент, що демонструє високий темп зростання продуктивності завдяки впровадженню нових будівельних технологій та матеріалів. Однак витрати на інновації у цій організації вище, що може свідчити про більші інвестиції в автоматизацію та модернізацію.
- Будівельна компанія «СтройГруп» порівняно з іншими компаніями, ця компанія має помірковані витрати на інновації, однак також активно працює над зниженням витрат та зростанням ефективності завдяки оптимізації енергоефективних процесів.

Порівняння показників ТОВ «Добробуд» з іншими великими будівельними компаніями підтверджує конкурентоспроможність підприємства в галузі. ТОВ «Добробуд» демонструє ефективне використання інвестицій в інновації, що дозволяє зберігати високий темп зростання продуктивності та покращувати енергоефективність. Хоча компанія не є лідером у галузі за

витратами на дослідження та розробки, її інвестиційна стратегія є достатньо збалансованою для підтримки конкурентних переваг.

У період із 2021 по 2024 рік ринкова частка ТОВ «Добробудт» зросла з 5,3 % до 11,3 %, що свідчить про успішну реалізацію інноваційних ініціатив і поступове підвищення конкурентоспроможності на ринку будівельних послуг.

Завдяки послідовному впровадженню цифрових рішень товариство досягло середньорічного приросту близько 2 %, що відображає підвищену довіру клієнтів і ефективність нових сервісів; для подальшого зростання варто продовжити інвестувати в розширення високотехнологічних послуг і вдосконалення клієнтського досвіду.

Рис. 2.1. Зростання ринкової вартості ТОВ «Добробудт» завдяки інноваціям
Примітка. Складено автором на основі [18]

Впровадження інновацій є критичним фактором для збереження та укріплення конкурентних позицій ТОВ «Добробудт» на будівельному ринку. Завдяки стратегічним інвестиціям у нові технології, автоматизацію виробничих процесів і розробку енергоефективних матеріалів компанія змогла суттєво знизити витрати на виробництво, підвищити якість продукції та розширити свою клієнтську базу. Порівняння показників ТОВ «Добробудт» з іншими підприємствами галузі підтверджує, що компанія займає конкурентоспроможну позицію, однак є можливості для подальшого покращення інвестиційної

стратегії та залучення нових ринків завдяки більшим інвестиціям у дослідження та розробки.

Інновації, впроваджені підприємством, мають позитивний вплив на її конкурентоспроможність, дозволяючи досягти стійкого росту та знижувати ризики в умовах змінного ринкового середовища. Підвищення рівня автоматизації, інвестиції в енергоефективність і впровадження нових будівельних матеріалів дають змогу ТОВ «Добробуд» залишатися на передових позиціях галузі.

ТОВ «Добробуд» упродовж останніх років активно впроваджувало інноваційні заходи, спрямовані на підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Серед ключових ініціатив можна відзначити цифровізацію процесів через впровадження сучасних систем управління будівництвом (BIM-технології), що дозволило оптимізувати проектування об'єктів та контроль за їх виконанням. Також компанія впровадила енергозберігаючі технології, застосовуючи новітні будівельні матеріали та рішення для зменшення енергоспоживання у споруджених об'єктах. Значним кроком стала автоматизація управління за допомогою впровадження CRM-систем для ефективної роботи з клієнтами та ERP-систем для координації ресурсів і виробничих процесів.

Для оцінки впливу впроваджених інновацій на конкурентоспроможність підприємства було проведено аналіз змін основних виробничо-фінансових показників за період із 2021 по 2024 роки. Дані свідчать про позитивну динаміку розвитку підприємства.

Таблиця 2.4.

**Аналіз змін основних виробничо-фінансових показників ТОВ
«Добробуд»**

Показник	2020 рік	2023 рік	Зміна	Темп приросту
Ринкова частка (%)	5,3	11,3	+6,0	+113,2 %
Обсяг реалізації (млн грн)	90	108	+18	+20,0 %
Чистий прибуток (млн грн)	8	10	+2	+25,0 %
Рентабельність активів (%)	8,0	10,0	+2,0	+25,0 %
Виручка на одного працівника (тис. грн)	450	517	+67	+14,9 %

Примітка. Складено автором на основі [33]

Згідно з наведеними даними, ринкова частка підприємства зросла майже вдвічі, що свідчить про успішне зміцнення конкурентних позицій на ринку. Збільшення обсягу реалізації на 20 % вказує на зростання попиту на продукцію та послуги організації. Водночас чистий прибуток підприємства зріс на 25 %, що демонструє підвищення загальної фінансової ефективності внаслідок застосування новітніх технологій і оптимізації виробничих процесів. Рентабельність активів також показала позитивну динаміку, піднявшись із 8 % до 10 %, що підтверджує ефективніше використання ресурсів організації. Додатково спостерігається зростання продуктивності праці: виручка на одного працівника підвищилася на 14,9 %, що свідчить про раціоналізацію праці та покращення кваліфікації персоналу.

Отримані результати підтверджують, що впровадження інноваційних заходів мало безпосередній позитивний вплив на основні показники діяльності ТОВ «Добробуд» і дозволило суттєво підвищити конкурентоспроможність підприємства на ринку будівельних послуг.

Проведена оцінка впливу інноваційних заходів на конкурентоспроможність ТОВ «Добробуд» підтвердила, що системне впровадження інновацій є дієвим інструментом для зміцнення ринкових позицій підприємства. Аналіз показників за період 2021–2024 років демонструє суттєве покращення ключових параметрів діяльності організації. Найбільш вражаючим є зростання ринкової частки на 113,2 %, що свідчить про вдалу стратегію оновлення та розвитку. Збільшення обсягу реалізації продукції на 20 % також

вказує на стабільне зростання попиту на послуги підприємства внаслідок впровадження сучасних рішень і технологій.

Інноваційні заходи мали безпосередній позитивний вплив і на фінансові результати. Зростання чистого прибутку на 25 % є свідченням не лише зростання обсягів реалізації, а й підвищення ефективності витратної політики організації. Паралельно з цим рентабельність активів також зросла на 25 %, що демонструє кращу здатність організації генерувати прибуток із наявних ресурсів. Важливо підкреслити і покращення показника виручки на одного працівника на 14,9 %, що свідчить про ефективнішу організацію виробничих процесів і підвищення продуктивності праці персоналу.

Результати оцінки доводять, що інноваційні заходи здатні реально і суттєво покращувати конкурентоспроможність підприємства. Найбільший ефект принесли впровадження цифрових технологій проектування та управління (зокрема, застосування BIM-систем і ERP-програм), модернізація технологічного обладнання, а також перехід на енергозберігаючі рішення при будівництві об'єктів. Використання цих інновацій дозволило не лише оптимізувати витрати і пришвидшити виробничі цикли, але й підвищити якість кінцевого продукту, що безпосередньо відобразилось на довірі клієнтів і партнерів.

Водночас, для подальшого зміцнення конкурентних позицій доцільно звернути увагу на кілька напрямів удосконалення. Перш за все, потрібно розширювати інноваційну діяльність у сфері маркетингу й управління клієнтським досвідом, зокрема шляхом глибшої персоналізації пропозицій та розвитку цифрових каналів комунікації. Варто також активніше впроваджувати принципи сталого розвитку, пропонуючи замовникам екологічно орієнтовані проекти та рішення, що сьогодні користуються зростаючим попитом. Іншим важливим завданням є подальша автоматизація внутрішніх процесів, зокрема через використання систем штучного інтелекту для планування та моніторингу будівельних проектів.

Досвід ТОВ «Добробуд» переконливо свідчить, що інновації є не лише засобом підвищення внутрішньої ефективності діяльності, але й ключовим

фактором формування стабільної конкурентної переваги на будівельному ринку. Успіх у цьому напрямі залежить від постійної відкритості до нових ідей, системного підходу до інвестування в інноваційні технології та готовності адаптуватися до нових ринкових вимог.

Оцінка впливу інноваційних заходів повинна проводитися за комплексом критеріїв, що відображають як внутрішні результати діяльності підприємства, так і його позиціонування на ринку. До таких критеріїв належать зростання обсягів продажів, розширення ринкової частки, збільшення рівня прибутковості, зміцнення брендової впізнаваності, підвищення задоволеності клієнтів та зростання лояльності споживачів. Також важливими є показники внутрішньої ефективності: підвищення продуктивності праці, скорочення витрат на виробництво та обслуговування, зменшення циклу розробки та виведення продукції на ринок.

Інноваційні заходи можуть здійснювати як прямий, так і опосередкований вплив на конкурентоспроможність. Прямий вплив виявляється через впровадження нових продуктів або технологій, що забезпечують підприємству істотні переваги над конкурентами. Опосередкований вплив реалізується через зміцнення репутації підприємства, поліпшення іміджу роботодавця, зростання інноваційного потенціалу та залучення стратегічних партнерств.

Ефективність інноваційних заходів щодо посилення конкурентоспроможності залежить від декількох чинників: відповідності інновацій стратегічним цілям підприємства, обґрунтованості вибору інноваційних проєктів, рівня їх ресурсного забезпечення, якості управління інноваційним процесом та здатності організації до адаптації і змін.

Оцінювання результативності інноваційних заходів потребує комплексного підходу, що включає як кількісні методи (розрахунок економічного ефекту, показників рентабельності інновацій, окупності інвестицій), так і якісні методи (експертні оцінки, анкетування споживачів, аналіз змін у конкурентному середовищі). Лише системний аналіз дозволяє адекватно визначити реальний внесок інновацій в забезпечення стійких конкурентних переваг. Оцінка впливу інноваційних заходів на

конкурентоспроможність є важливим інструментом стратегічного управління підприємством. Вона дає змогу не лише зафіксувати досягнуті результати, а й коригувати інноваційну політику відповідно до змін ринкового середовища, що в кінцевому підсумку сприяє підвищенню ефективності діяльності та забезпеченню довгострокового розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ

У сучасних умовах динамічного розвитку ринку будівельних послуг і матеріалів, зростання вимог до якості, енергоефективності та екологічності продукції, інноваційна діяльність набуває стратегічного значення для підприємств галузі. Для ТОВ «Добробуд» інноваційний розвиток виступає ключовим інструментом забезпечення конкурентоспроможності, підвищення продуктивності, зниження витрат і розширення ринкових можливостей. Будівельна сфера характеризується високою залежністю від технологічного прогресу, нормативних змін, коливань попиту та цін на ресурси. У таких умовах ефективне управління інноваційними процесами дозволяє адаптуватися до викликів середовища, впроваджувати сучасні матеріали, методи організації праці, цифрові рішення для управління проєктами, автоматизовані системи контролю якості тощо. Разом із тим, інновації вимагають системного підходу до планування, управління ресурсами, персоналом і взаємодії з партнерами.

ТОВ «Добробуд» має потенціал для активізації інноваційної діяльності, однак на шляху до її реалізації можуть виникати низка обмежень: від нестачі фінансування та кваліфікованих кадрів до опору змінам і відсутності належної аналітики щодо ефективності впроваджених рішень. Ці чинники актуалізують необхідність розробки конкретних підходів до вдосконалення системи управління інноваційним розвитком.

Серед можливих шляхів підвищення ефективності управлінських рішень у цій сфері доцільно розглядати впровадження сучасних цифрових технологій (BIM-моделювання, CRM-систем, програмного забезпечення для проєктного менеджменту), розвиток внутрішньої інноваційної культури, оптимізацію організаційної структури, удосконалення мотивації персоналу та активізацію співпраці з науково-технічними установами.

Комплексне вдосконалення підходів до управління інноваціями сприятиме посиленню позицій ТОВ «Добробуд» на ринку, зростанню прибутковості,

формуванню позитивного іміджу організації як сучасного, технологічно орієнтованого підприємства, здатного ефективно відповідати на потреби клієнтів та виклики галузі. Сучасні тенденції в будівельній галузі вимагають від організацій постійного впровадження інновацій для підтримки конкурентоспроможності та підвищення ефективності роботи. Інноваційний розвиток є ключовим фактором, який дозволяє підприємствам адаптуватися до змінюваних умов ринку та досягати високих результатів. У випадку будівельного підприємства ТОВ «Добробуд», управління інноваційним розвитком стає особливо важливим для забезпечення зростання та стабільності на ринку. Це вимагає ефективного управління як традиційними процесами, так і інтеграції новітніх технологій, які здатні змінити підхід до будівництва, підвищити якість та скоротити витрати.

Одним із головних шляхів підвищення ефективності управління інноваціями є впровадження нових технологій і матеріалів. Це дозволяє організації не тільки залишатись конкурентоспроможною, але й відповідати вимогам екологічності, енергоефективності та сталого розвитку.

Для покращення управління інноваціями та підвищення ефективності роботи підприємства ТОВ «Добробуд» доцільно впровадити такі технології та матеріали:

1. Сучасне будівництво потребує використання технологій, що дозволяють значно зменшити час на виконання робіт і підвищити їх якість. Однією з таких технологій є 3D-друк будівель. Ця інновація дозволяє швидко та точно створювати будівельні конструкції з використанням спеціальних принтерів. Завдяки цій технології зменшується кількість помилок при будівництві, а також значно скорочується витрати на матеріали та робочу силу.

Перспективною технологією є роботизація будівельних процесів. Встановлення роботизованих систем для виконання важких або небезпечних робіт, таких як бетонування, укладання цегли, монтаж конструкцій, дозволяє значно знизити трудові витрати і підвищити безпеку працівників. Крім того, такі технології забезпечують високу точність виконання робіт, що дозволяє зменшити ймовірність помилок, а отже, витрати на їх виправлення.

Ще однією важливою складовою інновацій є використання новітніх будівельних матеріалів. Так, на ринку з'являються матеріали, які мають покращені фізико-механічні властивості, зокрема, високу міцність і довговічність, а також є більш екологічними. Наприклад, композити на основі армованих полімерів чи наноматеріали здатні значно підвищити термін служби будівель і споруд.

Одним з напрямків розвитку є також використання енергозберігаючих матеріалів. Наприклад, термоізоляційні панелі, що знижують теплові втрати, або енергозберігаючі вікна, які забезпечують кращу теплоізоляцію приміщень. Це не лише знижує витрати на опалення, а й відповідає вимогам сталого розвитку та збереження навколишнього середовища.

Екологічно чисті матеріали, як-от перероблені будівельні матеріали або біорозкладні компоненти, також стають важливими елементами інновацій в будівництві. Впровадження таких матеріалів дозволяє зменшити негативний вплив на екологію та підтримувати екологічно чисте будівництво, що є важливим для сучасного ринку.

Ще одним важливим напрямком інновацій є впровадження автоматизованих систем для моніторингу та управління будівельними проектами. Використання таких систем, як Building Information Modeling (BIM), дозволяє створювати цифрові моделі будівель, що містять всю необхідну інформацію для реалізації проекту. Завдяки BIM-технологіям можна не тільки автоматизувати багато етапів будівництва, а й оптимізувати витрати на матеріали та час виконання робіт. Інтеграція таких технологій дозволяє значно покращити планування та контроль за виконанням проектів, знижуючи ймовірність виникнення помилок у процесі будівництва та забезпечуючи більш ефективне управління ресурсами.

2. Використання IoT (Internet of Things) технологій дозволяє зібрати великі обсяги даних про стан будівельних об'єктів та процесів, що відбуваються на будівельному майданчику. За допомогою сенсорів і датчиків можна моніторити стан конструкцій, температуру, вологість, а також відстежувати рух матеріалів та обладнання. Це дозволяє не тільки здійснювати більш точний

контроль, а й своєчасно реагувати на можливі неполадки або порушення технології виконання робіт.

Ці технології дозволяють створити інтегровану систему управління будівництвом, яка буде враховувати всі аспекти проекту та забезпечить високий рівень ефективності виконання робіт. Впровадження нових технологій і матеріалів є важливим кроком до підвищення ефективності управління інноваціями в будівельному підприємстві. Це дозволяє не тільки знижувати витрати, покращувати якість та безпеку будівництва, а й відповідати сучасним вимогам сталого розвитку та екологічності.

3. Впровадження BIM-технологій (Будівельне Інформаційне Моделювання)— це процес створення та використання цифрових моделей будівель і споруд, які об'єднують всі аспекти проектування, будівництва та експлуатації. Використання BIM-технологій дозволяє значно знизити витрати на будівництво, підвищити точність виконання проектів і зменшити ймовірність помилок. Впровадження BIM у діяльність підприємства дозволяє створювати тривимірні моделі об'єктів, що допомагає краще планувати і контролювати будівельні роботи, а також взаємодіяти між різними підрозділами організації.

Завдяки BIM-системам можна точно прогнозувати витрати на матеріали, ресурсне забезпечення і час виконання робіт. Ці технології дозволяють не тільки знизити витрати, але й підвищити ефективність управління проектами, що є важливим для своєчасного виконання замовлень і уникнення затримок у будівництві. Впровадження BIM також допомагає в інтеграції нових інноваційних рішень, таких як використання автоматизованих систем для монтажу або робочих процесів, що ще більше підвищує загальну ефективність роботи.

4. Для підвищення ефективності управління інноваціями необхідно впровадити сучасні методи організації та управління проектами. Одним із таких підходів є використання гнучких методологій управління, таких як Agile або Lean. Ці методи дозволяють більш швидко реагувати на зміни в проектах, що є важливим аспектом у будівництві, де часто виникають непередбачувані ситуації.

Методологія Agile дозволяє поділити великий проект на менші етапи, що дає можливість швидко досягати результатів і коригувати стратегію виконання на основі відгуків і вимог замовників. Lean-методи, у свою чергу, допомагають зменшити всі типи втрат (часові, фінансові, матеріальні) і оптимізувати робочі процеси, що значно знижує витрати на виконання проектів. Окрім цього, необхідно інвестувати в автоматизацію управлінських процесів. Впровадження ERP-систем дозволяє ефективно управляти фінансами, матеріалами та людськими ресурсами, що сприяє покращенню організаційної ефективності.

5. Інвестиції в дослідження та розвиток (R&D). Щоб залишатися на передовій будівельної галузі, компанія повинна активно вкладати в дослідження та розвиток. Це дозволить створювати нові технології, оптимізувати існуючі процеси та вирішувати нові завдання, що виникають в ході реалізації проектів.

Створення власних підрозділів для наукових досліджень і розробок допоможе генерувати нові ідеї та знаходити нестандартні рішення для будівництва. Інвестуючи в такі підрозділи, компанія може не лише покращити якість роботи, а й створювати інноваційні продукти, які будуть користуватися попитом на ринку. Крім того, співпраця з науковими установами та університетами допоможе створити ефективніші та більш доступні технології для будівництва. Це дасть можливість організації не тільки поліпшити процеси, але й збільшити свою конкурентоспроможність завдяки новим технологіям.

6. Впровадження інновацій вимагає наявності висококваліфікованих кадрів, які здатні реалізувати нові технології та ідеї. Тому однією з важливих складових є інвестування в підвищення кваліфікації співробітників. Це може включати як навчання за новими технологіями, так і освоєння нових інструментів управління проектами, таких як BIM або ERP. Регулярні тренінги та курси підвищення кваліфікації допоможуть співробітникам залишатися в курсі новітніх досягнень у будівельній галузі та застосовувати їх на практиці. Це дозволить знизити ймовірність помилок у роботі, підвищити якість виконання проектів і оптимізувати витрати на будівництво. Залучення талановитих спеціалістів з інноваційними ідеями також стане важливим чинником для розвитку підприємства. Висококваліфіковані кадри можуть значно підвищити

ефективність роботи організації, особливо коли йдеться про впровадження нових технологій і процесів.

7. Оптимізація фінансування інновацій. Для того, щоб реалізувати інноваційні проекти, підприємство має забезпечити належне фінансування. Це може включати як внутрішнє фінансування за рахунок прибутку, так і залучення зовнішніх інвестицій. Одним із способів залучення фінансування є створення партнерств з іншими компаніями або інвесторами, які готові інвестувати в нові технології та інноваційні рішення. Також важливим елементом є пошук можливостей для отримання грантів чи фінансової допомоги від держави або міжнародних організацій. Вони можуть надавати кошти для розвитку сталих і екологічно чистих технологій, що відповідають сучасним вимогам будівництва. Інвестиції в інноваційні проекти можуть включати не тільки фінансування безпосередньо технологій, але й організацію спеціальних дослідницьких лабораторій, що дозволить розробляти нові рішення для будівництва та тестувати їх в реальних умовах.

8. Маркетингові стратегії для підтримки інновацій. Інновації в будівництві мають бути правильно представлені ринку для того, щоб залучити потенційних клієнтів і партнерів. Для цього потрібно розробити ефективні маркетингові стратегії, які зможуть продемонструвати переваги нових технологій та матеріалів. Маркетингові організації повинні зосереджуватися на підвищенні обізнаності про інноваційні рішення організації. Це може включати участь у спеціалізованих виставках, конференціях, а також активне використання цифрових платформ, таких як соціальні мережі або вебіари. Правильне просування інновацій допоможе привернути увагу не тільки до нових технологій, але й до іміджу організації як лідера в галузі.

Аналіз попиту на інноваційні рішення допоможе адаптувати послуги організації до потреб ринку. Це дозволить швидше реагувати на зміни в уподобаннях споживачів і запроваджувати нові технології, які є найбільш затребуваними на ринку. Маркетинг інновацій є важливою частиною стратегії управління інноваціями, що дозволяє створити конкурентні переваги та забезпечити стабільний попит на нові послуги.

Впровадження інновацій у будівельному підприємстві «Добробуд» є важливим кроком для підвищення ефективності управління та забезпечення конкурентоспроможності на ринку. Застосування новітніх технологій, таких як BIM, 3D-друк, автоматизація процесів, а також використання інноваційних матеріалів дозволяє значно знизити витрати, покращити якість будівництва і скоротити час реалізації проектів. Крім того, підвищення кваліфікації працівників, оптимізація фінансування та розробка маркетингових стратегій сприяють ефективному впровадженню інновацій і створенню додаткової вартості для організації. Завдяки таким заходам «Добробуд» зможе зміцнити свої позиції на ринку та успішно впроваджувати нові рішення для сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

1. В аспекті управління інноваційним розвитком організації розглядається як процес постійного впровадження нових ідей, технологій і методів у виробничу та управлінську діяльність. Це забезпечує адаптацію підприємства до змін на ринку, підвищує його ефективність і конкурентоспроможність. Основними напрямками є інноваційне управління, стратегічне планування, дослідження й розвиток нових технологій, а також стимулювання інноваційних процесів на всіх етапах діяльності підприємства.

2. Інноваційна політика підприємства є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку організації. Вона включає в себе набір стратегій і підходів, що сприяють стимулюванню інноваційної діяльності. Для ТОВ «Добробуд» ефективна інноваційна політика дозволяє оптимізувати процеси, знижувати витрати, підвищувати якість послуг і робіт, а також створювати додаткову цінність для клієнтів. Наявність чітко визначеної політики дає змогу організації швидко адаптуватися до змін на ринку і реалізовувати інноваційні проекти.

3. Оцінка ефективності управління інноваційним розвитком на підприємстві є важливим етапом для визначення результатів від впровадження інновацій. До основних методів оцінки належать аналіз фінансових показників, моніторинг результативності інноваційних проектів, використання ключових показників ефективності (KPI), а також порівняння з конкурентами та оцінка ринкової позиції підприємства. Для ТОВ «Добробуд» це дозволяє своєчасно коригувати стратегії розвитку і підтримувати високий рівень інноваційної активності.

4. Інноваційні заходи мають безпосередній вплив на конкурентоспроможність підприємства, дозволяючи йому впроваджувати нові технології, покращувати якість продукції, скорочувати витрати і створювати унікальні пропозиції для клієнтів. Оцінка цього впливу включає аналіз ринкових позицій, ступінь задоволення потреб споживачів, а також фінансові результати. Для ТОВ «Добробуд» запровадження інноваційних рішень допомагає

покращити ефективність роботи і зміцнити конкурентні переваги на будівельному ринку.

5. Шляхи підвищення ефективності управління інноваціями включають інтеграцію новітніх технологій та матеріалів, оптимізацію організаційних процесів, інвестування в дослідження та розвиток, підвищення кваліфікації персоналу та залучення висококваліфікованих кадрів. Для ТОВ «Добробуд» важливим є створення сприятливого середовища для інновацій, де кожен етап реалізації проектів підтримується сучасними методами управління і технологіями, що дозволяє значно підвищити ефективність і скоротити витрати.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ